

عنوان مقاله:

مقایسه تطبیقی کاروانسرا های شاه عباسی استان قزوین بر مبنای نظام های تنظیم تناسبات

محل انتشار:

سومین همایش ملی شهرسازی و معماری در گذر زمان (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

علی اصغر مفرد بوشهری - دانشجو کارشناسی ارشد معماری دانشگاه بین المللی امام خمینی ره

سینا قلیچی - دانشجو کارشناسی ارشد معماری دانشگاه بین المللی امام خمینی ره

خلاصه مقاله:

نیاز بشر به سفرهای طولانی از سالیان دور در کشورهای شرقی، به ویژه کشور ایران و همچنین محدودیت سرعت وسایل نقلیه در آن دوران موجب شده تا کاروانسراها، در ادوار مختلف معماری ایران، همواره به عنوان یکی از پراهمیتترین بناها، به شمار آیند. یکی از ویژگی های اصلی در کاروانسراها، عملکردگرا بودن آن میباشد. به این منظور که باید فضای مناسب را برای توقف و اسکان مسافران و چهار پایان آن ها فراهم میکردند. این امر موجب میشده تا کاروانسراها به حجره های متعدد و نیز فضاهایی به عنوان باربند و طویله نیازمند باشند. همین مسیله یعنی تعدد فضاهای مورد نیاز در طراحی، موجب به کارگیری تناسبات توسط معماران شده است. بهره گیری از تناسبات، همواره به عنوان یکی از ویژگی های بارز در دوره های مختلف معماری ایران به شمار میآمده است. معماران ایرانی برای تحقق بخشیدن به این شاخصه، از نظامهای تنظیم تناسبات بهره بردند. از شاخصترین نظامهای تنظیم تناسبات در معماری ایرانی میتوان به پیمون، به عنوان مدول و اندازه پایه، تناسبات زرین 2 و 3 و همچنین مربعهای چرخنده متحدالمرکز اشاره کرد. به منظور بررسی نحوه استفاده از این نظامهای تنظیم تناسبات در کاروانسراهای ایران، چندین نمونه موردی، مورد مطالعه قرار گرفت. از معیارهای تاثیرگذار در انتخاب نمونه های موردی می توان به نزدیک بودن موقعیت جغرافیایی و اقلیمی آنها که منجر به شباهتهایی به لحاظ گونه شناسی کالبدی در آنها شده است و نیز تعلق کاروانسراها به یکی از دوره های معماری ایران اشاره کرد؛ در نتیجه مجموعهای از کاروانسراهای دوره صفوی در محدوده استان قزوین به عنوان نمونه های موردی برگزیده شدند. انتخاب دوره صفویه به این دلیل بود که در این دوره، علاوه بر توجه به جنبه کمی کاروانسراها، تحولات و نوآوری هایی در شیوه ساخت آنها بکار گرفته شد که به صورت تزیینات داخلی، کتیبه ها و همچنین تناسبات، به عنوان یکی از جن به های پراهمیت در زیبایی شناسی معماری، در بناهای کاروانسرای تجلی یافت. در این پژوهش روش جمع آوری اطلاعات، به صورت کتابخانهای و روش تحقیق به شیوه توصیفی، تحلیلی و مقایسه های است. هدف از این پژوهش، درک چگونگی به کارگیری سیستمهای تنظیم تناسبات متداول در معماری ایران، در روند طراحی و ساخت بنا و تاثیر متقابل آن بر کیفیتهای زیبایی شناسی، عملکردی و نیارشی میباشد.

کلمات کلیدی:

کاروانسرا، دوره صفویه، قزوین، نظامهای تنظیم تناسبات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/572197>

